

Financiële consequenties externe inhuur:

Kostensoort: Externe inhuur
Bedrag: €

Financiële consequenties opdracht/uitbesteding:

Kostensoort: Uitbesteding
Bedrag: €
Gedeputeerde
belast met
behandeling:

Vergadering PS:
Nr:
Agenda nr:
Vergadering GS: 15 september 2026
Nr:

Onderwerp: Zeeland 2050 - definitieve Strategische Agenda Rijk-regio Zeeland 2050

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

In het eerdere statenvoorstel over Zeeland 2050 en de schets van de Strategische Agenda Rijk-regio heeft u besloten het college de ruimte te geven om, als één van de regionale partners, samen met het Rijk te komen tot een gezamenlijke Strategische Agenda voor Zeeland.

U heeft daarbij aangegeven ook graag kennis te nemen van de zienswijzen die vanuit de regio zijn ingediend op de Strategische Agenda.

Inmiddels ligt de eerste Strategische Agenda Rijk-regio Zeeland 2050 voor. Dat is een agenda van onderwerpen waar Rijk en regio een gezamenlijk belang zien en bereid zijn die ook te vertalen in uitvoering. Samenhangende agenda's en projecten op een breed terrein, waarvan wij verwachten dat die in onderlinge wisselwerking bijdragen aan het omdraaien van de spiraal van verschraling, maar ook Nederland als geheel sterker maken.

De voorliggende Strategische Agenda is het resultaat van het doorlopende gesprek tussen Rijk en regio sinds het verschijnen van de schets en de inbreng van de verschillende regionale partners.

In dit voorstel informeren wij u over dat proces (inclusief de zienswijzen van de Zeeuwse overheden) en de beoogde vervolgstappen. En verzoeken wij u in te stemmen met de Strategische Agenda.

Wat willen we bereiken?

Met onze aanpak zijn we erin geslaagd een nieuw soort proces tussen regio en Rijk tot stand te brengen, naast de gebruikelijke lobby, waarin we het Rijk proberen over te halen iets in Zeeland te doen. De Strategische Agenda beschrijft hoe Nederland en Zeeland elkaar verder kunnen brengen – terwijl Zeeland ook nog zichzelf blijft. In een gesprek van een Zeeuwse delegatie met een groot deel van het kabinet bleek groot draagvlak bij de bewindspersonen voor deze manier van samenwerken. Voor het Rijk levert dat proces ook waardevol inzicht op in de wisselwerking tussen het beleid van verschillende departementen, wanneer dat samenkomt in een regio. Daarmee hebben we echt iets nieuws en iets waardevols gerealiseerd.

Door dat andere soort proces is de Strategische Agenda ook een ander soort document dan we gewend zijn: een beschrijving waar Rijk en regio elkaar vinden en aan dezelfde kant van het touw willen trekken. Dat is de eerste opbrengst van een proces, waarin Rijk en regio langjarig en gelijkwaardig zoeken naar de optimale samenwerking.

Die eerste oogst is verrassend groot. Terwijl dat proces doorloopt en we verdere stappen zetten in de samenwerking gaan we ook een strategie ontwikkelen om die projecten waar we het over eens zijn – of later over eens worden - ook te gaan realiseren. Zo starten we een proces van samen als Rijk en regio continu denken en doen tegelijk, dat een landelijk voorbeeld van een andere manier van samenwerken is.

Zienswijzen

Bij brief van 14 juli 2026, geagendeerd voor uw commissie SO van 4 september 2026, bent u uitgebreid geïnformeerd over de zienswijzen, die bij het OZO zijn ingediend naar aanleiding van de schets van de Strategische Agenda, en de wijze waarop daar mee omgegaan is. Ook de provinciale zienswijze is daarin betrokken.

Het algemene beeld is dat de koers, denklijnen en (sleutel-)projecten door alle Zeeuwse overheden worden ondersteund. Verreweg de meeste zienswijzen ondersteunen de richting en benadrukken het belang van de samenhang en wisselwerking tussen projecten. Per zienswijze is bezien wat de beste manier is om die een vervolg te geven. Sommige zienswijzen hebben geleid tot een tekstuele aanscherping. Andere zienswijzen bleken meer betrekking te hebben op eigen dan wel gezamenlijk regionaal beleid, waar geen overeenstemming met het Rijk voor nodig is. Zienswijzen waar (nog) geen overeenstemming met het Rijk over is, worden meegenomen in de lobby-agenda. Voor het integrale overzicht en uitleg verwijzen wij naar onze brief van 14 juli 2026, met als bijlagen de nota van beantwoording en de wijze van omgaan met de zienswijzen.

De strekking van uw motie inzake sport en bewegen is verwerkt in de tekst van de strategische agenda in paragraaf 4.2, als onderdeel van het totale pakket dat beschrijft wat steden bruisend en dorpen sterk maakt. Tegelijkertijd is er geen overeenstemming met of een besluit van het Rijk nodig om een beweegvriendelijke omgeving te realiseren. We hebben daar zelf als Zeeuwse overheden alle instrumenten voor in handen, bijvoorbeeld via het Zeeuws Sportakkoord en andere instrumenten. Dat illustreert overigens ook dat we niet alleen via de Strategische Agenda, maar ook via onze eigen beleidsinstrumenten toewerken naar het perspectief van Zeeland 2050.

Verder proces

Zoals gezegd heeft op 9 september een informeel overleg van een Zeeuwse delegatie met een groot deel van het kabinet plaatsgevonden, onder voorzitterschap van de minister-president. Daarin bleek grote waardering voor dit traject en de bereidheid om samen dit proces verder te brengen. Langs de formele lijn is de Strategische Agenda bekrachtigd in het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL Zuid-West). Daarin is ook afgesproken dat we samen gaan komen tot een investerings- en realisatiestrategie: op welke manier gaan we mogelijk maken dat projecten ook uitgevoerd kunnen worden, zonder dat alles op alles moet wachten. En niet alleen voor de projecten waar nu overeenstemming over is, maar ook voor wat we verder nog ontdekken in het proces. Het is de bedoeling om die strategie in Q1 2027 af te ronden. Volledigheidshalve merken wij op dat de daadwerkelijke uitvoering van projecten waar inzet van provinciale middelen of bevoegdheden voor nodig is altijd een besluit van uw staten vraagt.

Tenslotte zijn er afspraken gemaakt over de governance: want hoewel het verdere proces veelal in afzonderlijke trajecten per departement zal verlopen, is het ook nodig om totaaloverzicht te houden en balans in de voortgang van de uitvoering en de verdere samenwerking te bewaken.

Waarom kunnen we zien of alles bereikt is?

De waarde van de Strategische Agenda is niet alleen de inhoud, maar ook dat die voortkomt uit een ander soort proces, dat een doorlopende andere manier van samenwerken van Rijk en regio tot gevolg heeft. In die zin is de Strategische Agenda al een teken dat er ander, beter proces met het Rijk is ingezet waarin de waarde die Zeeland en Nederland voor elkaar kunnen hebben wordt erkend. De volgende stap is doorgaan met dat proces en tegelijk de gevonden overeenstemming ook concreet te maken.

Wat doen we daarvoor?

De Strategische Agenda is één van de manieren waarop we toewerken naar het perspectief van een duurzaam toekomstbestendig Zeeland voor volgende generaties. Dat willen we ook vertalen in ons eigen beleid, via de Samen Zeeland Agenda die vanuit het OZO wordt ontwikkeld en via andere regionale samenwerkingstrajecten met overheden, bedrijven en instellingen.

Een ander soort document vraagt ook een ander soort besluit dan gebruikelijk. De Strategische Agenda heeft betrekking op 15 regionale overheden en 8 departementen. "Vaststellen" past daar niet bij: dat kan voor elk van die partijen alleen betekenis hebben voor het eigen aandeel daarin, niet voor dat van anderen. Omdat het hier om een gezamenlijk document gaat stellen wij u voor in te stemmen met deze strategische agenda. Daarmee onderschrijft en bekrachtigt u de uitkomsten, geeft u aan dat u door wilt gaan met dit proces en dat u in beginsel bereid bent uw instrumenten in te zetten voor uw aandeel in uitvoering van de Strategische Agenda. Zoals gezegd zult u daar nog besluiten over moeten nemen voor er sprake kan zijn van echte uitvoering.

Wat zijn de klimaateffecten?

Klimaateffecten zijn integraal onderdeel van de Strategische Agenda.

Wat mag het kosten?

Op dit moment zijn er aan instemming met de Strategische Agenda nog geen directe kosten gemoeid.

Financiële consequenties externe inhuur: geraamd op Externe inhuur (kostensoort)

Communicatieparagraaf

De Strategische Agenda Rijk-regio Zeeland 2050 is het eerste resultaat van een nieuw, gezamenlijk proces van de Zeeuwse overheden en de Rijksoverheid. De agenda brengt nationale doelen en opgaven samen met de Zeeuwse ambities en belangen, en vormt daarmee de gezamenlijke basis voor verdere stappen tussen Rijk en regio over de toekomst van Zeeland.

Participatie

Communicatieparagraaf

Inzichten uit vele bijeenkomsten, denksessies, en gesprekken met organisaties en individuen zijn meegenomen in de uitwerking van de Strategische Agenda. Uitkomsten van reeds uitgevoerde participatietrajecten op verwante dossiers zijn ook benut. De verschillende inzichten hebben geleid tot aanscherping van de teksten. Voor het vervolg wordt er o.a. gekeken naar de inzet van een enquête, en is er specifiek aandacht voor het blijven betrekken van jongeren in dit traject.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde Staten,

H.M. de Jonge, Commissaris van de Koning

Drs. M.C.J. Franken, secretaris-algemeen directeur

Onderwerp:

Zeeland 2050 - definitieve Strategische Agenda Rijk-regio Zeeland 2050

Ontwerpbesluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 15 september 2026, nr. ;

besluiten:

In te stemmen met de Strategische Agenda Zeeland 2050.